

●●● vervolg van p25

draaid. Na een uur heb ik mijn lamp laten springen waardoor ik terug naar huis kon. Toen ik binnenkwam hoorde ik net het nieuws dat ik toch niet dood was.'

Veel heeft het in die tijd niet gescheeld. Elke vrijdag was het verzameldag. De vrachtauto kwam langs en ze reden naar het plaatselijke voetbalstadion, het favoriete executieoord. 'Het waren openbare tribunen. Elke keer hetzelfde scenario: ze vroegen de bevolking of ik een goede pater was. Ja, zei de bevolking. Al die tijd zat ik op de knieën met de kalasnikov tegen het hoofd. Na een tijd gaat dat wenen, maar er had er maar één in het publiek moeten zeggen dat ik een slechte was en ik had prijs gehad. Een parochiaan van mij had minder geluk. Die moest *mai Mulele* roepen – Mulele is groot – terwijl zijn kinderen één voor één werden afgeknald.'

Na vier maanden terreur werden de Mulelisten verdreven door een Zuid-Afrikaanse divisie en keerde de vrede terug.

Dood op het altaar

'Eigenlijk is het nooit lang rustig

geweest waar ik zat. Altijd weer wat ze in het Swahili *fudjo* heten: onrust en wanorde. In Kalima, in Kampene, in Sola: *fudjo*. Niet in Lubumbashi, maar hier ben ik niet zo graag als in de brousse. Ik zie hier alleen maar zieke mensen terwijl ik altijd tussen de jongeren heb geleefd.'

Zijn transfer naar Lubumbashi was geen straf, het was een noodzaak. Door zijn flebitis (ontsteking van de aders in de benen) moest hij na 2002 dicht bij een hospitaal wonen en was de brousse geen optie meer. Zijn ogen fonkelen als hij over zijn trektochten met de moto door het Congolese binnenland spreekt. Hoe hij de bevolking aanpraatte dat ze waterbekkens moesten bouwen, waardoor de bacteriën niet meer in het grondwater kwamen. Zijn specialiteit was toiletten laten graven. 'Zes meter diep, eiste ik. Anders kregen ze geen cement om een waterbekken te bouwen. Waarom zes meter? Omdat de vliegen geen zes meter diep gaan en dus niet eerst op de stront kunnen gaan zitten en daarna op het eten. Dat scheelde heel wat ziektes. Ik organiseerde een wedstrijd voor wie het snelst kon graven. Een man en een

DE EERSTE OCHTEND IN CONGO KWAM EEN BEDIENDE MIJ WEKKEN MET EEN HANDDOEK. OF LE PÈRE ZIJN BAD WILDE NEMEN NA OF VOOR HET ONTBIJT? IK DACHT: ALLEZ, CONGO IS NOG ZO SLECHT NIET

”

De mis is één grote Waterkeyn-show. Beziel, gedreven, soms agressief, soms boos, maar altijd weer zalvend. Zijn kerkgangers hangen aan zijn lippen.

vrouw hadden gewonnen. De vrouw haalde de aarde boven die de man uitgroef, maar de anderen in het dorp vonden dat hij bedrog had gepleegd. *Père, hij heeft maar één been en kan meer uitgraven dan iemand met twee benen.*

Landbouwprojecten waren ook zijn ding. Coöperatieven binnen kleine gemeenschappen werden opgericht en brachten hun waar aan de man. Het systeem werkte. 'Congo is een land waar veel kan, maar men moet willen. In

bepaalde streken moet men zelfs niet willen en komt de rijkdom zo boven drijven. Als het in de Kasai regent, liggen de ruwe diamanten soms voor het oprapen. Het is godgeklagd, al die nood, nergens voor nodig.'

In Kampene begon Waterkeyn voor het eerst met het bouwen van rolstoelen uit hout, voorzien van oude fietswielen. Tot hij later vrienden in België bereid vond om afdankers van bij ons op te sturen. 'Dit jaar hebben we de duizendste rolstoel in Congo

bezorgd.'

En al die tijd trok hij als aalmoezenier met zijn scouts in de brousse, eerder als avonturier dan als Witte Pater. Daar kwam hij tot leven. Hij leerde schieten van een collega-pater. 'Die kon schieten. Hij is uitgetreden en huurling geworden bij de troepen van Schramme (een Belgische koloniaal die een huurlingenleger leidde tot in 1968, *nvdr.*). Hij was een veel betere schutter dan een pater, maar ik schoot ook goed hoor. Ik had een tweeloop en op